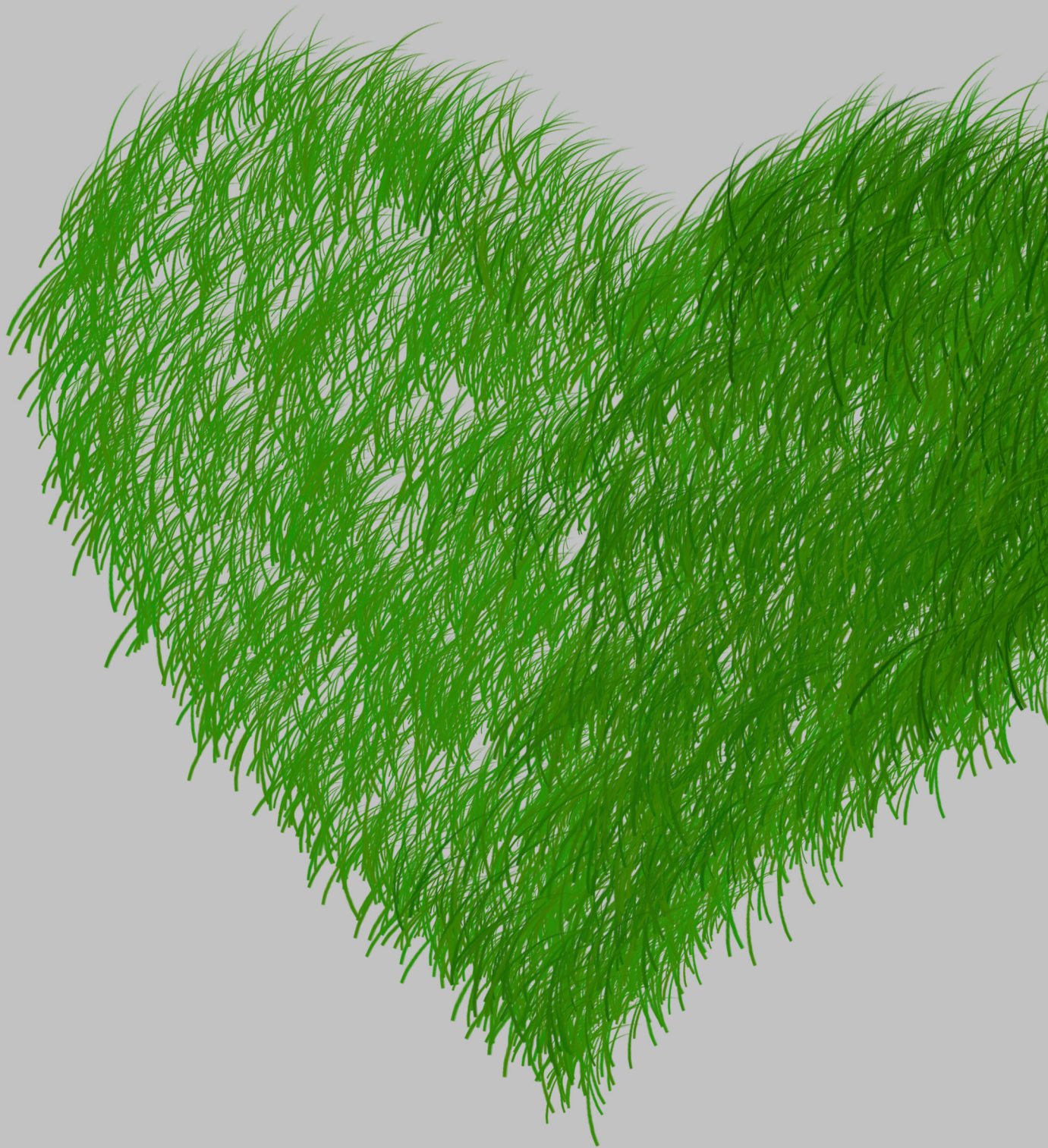

PRZEWODNIK PO RYNKU

produktów ekologicznych

poradnik zamawiającego

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych

*Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych*

PRZEWODNIK PO RYNKU PRODUKTÓW EKOLOGICZNYCH

- poradnik dla zamawiającego -

*Materiał przygotowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych w zakresie zgodności z regulacjami
ustawy Prawo zamówień publicznych*

CEL PUBLIKACJI

Niniejszy przewodnik został opracowany, z myślą o wsparciu wykorzystywania produktów rolnictwa ekologicznego w zamówieniach realizowanych przez podmioty publiczne – administrację rządową i samorządową oraz wykorzystanie żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym, w tym w stołówkach szkolnych.

ŻYWNOSĆ EKOLOGICZNA

Żywność ekologiczna jest to żywność wytwarzana przy użyciu naturalnych substancji i procesów z zapewnieniem najkorzystniejszych warunków dla środowiska naturalnego i zwierząt. Rolnictwo ekologiczne określane jest również jako: biologiczne, organiczne. Żywność przetworzoną można uznać za ekologiczną, jeżeli co najmniej 95 % masy jej składników pochodzenia rolniczego stanowią składniki ekologiczne.

ROLNICTWO EKOLOGICZNE W POLSCE

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi rolnictwa na świecie a zwłaszcza w Unii Europejskiej. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych także w Polsce nastąpił wzrost zainteresowania tą dziedziną rolnictwa. Obecnie w Polsce kontrolą jednostek certyfikujących objętych jest ponad 24 tys. producentów ekologicznych (według danych na dzień 31 maja 2016 r.), w tym 23 tys. gospodarstw ekologicznych. Liczba przetwórców według danych za rok 2015 wynosi 562. Najwięcej takich gospodarstw znajduje się w województwach: warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim oraz podlaskim. Powierzchnia użytków ekologicznych w Polsce, według danych na 2015 r., wynosi ok. 580 tys. ha.

Relatywnie mniejsze gospodarstwa występują w Polsce południowo-wschodniej, największe natomiast w północnej i północno-zachodniej. Największy odsetek gospodarstw ekologicznych w Polsce (25%) stanowią gospodarstwa o powierzchni upraw od 5 do 10 ha. Gospodarstwa największe, powyżej 100 ha, stanowią niecałe 5% ogólnej liczby gospodarstw ekologicznych. Polskie produkty ekologiczne to przede wszystkim zboża, owoce, warzywa oraz nabiał. W 2015 r., największy udział w powierzchni upraw rolnych miały rośliny na paszę, drugie miejsce zajmowały łąki i pastwiska a potem zaś zboża.

REGULACJE PRAWNE

Głównymi przepisami regulującymi produkcję i wprowadzanie do obrotu żywności ekologicznej są:

- **rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.** w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie(EWG) nr 2092/91¹,
- **rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r.** ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli ²,

¹ (Dz. Urz. WE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.)

² (Dz. Urz. WE L 250 z 18.09.2008, str. 1, z późn. zm.)

Uzupełnieniem ww. przepisów europejskich jest obowiązująca w Polsce **ustawa o rolnictwie ekologicznym z dnia 25 czerwca 2009 r.**³ oraz wydane na jej podstawie rozporządzenia wykonawcze.

Producenci ekologiczni oprócz przestrzegania wymagań określonych w ww. przepisach są również zobowiązani do przestrzegania wszystkich ogólnie obowiązujących wymogów dotyczących żywności. Muszą zatem spełniać całość wymagań określonych w ogólnym prawie żywnościowym oraz wymagania szczegółowe, odnoszące się do poszczególnych rodzajów produktów.

ZASADY I METODY PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ

1. Produkcja ekologiczna żywności opiera się w szczególności na zasadach i praktykach najkorzystniejszych dla środowiska, wysokim stopniu różnorodności biologicznej, ochronie zasobów naturalnych oraz stosowaniu wysokich standardów odnośnie warunków hodowli i utrzymania zwierząt gospodarskich (dobrostanu zwierząt).
2. Metody produkcji ekologicznej opierają się na naturalnych składnikach i procesach, a więc:
 - bez składników/organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO),
 - bez napromieniania jonizującego tj. metody utrwalania żywności dopuszczonej do stosowania w przypadku żywności nieekologicznej,
 - bez użycia sztucznych nawozów azotowych (stosowane jest nawożenie naturalne, np. obornik, kompost),
 - bez stosowania syntetycznych środków ochrony roślin, ale przy użyciu naturalnych metod zwalczania chwastów i szkodników,
 - bez użycia w większości przypadków substancji dodatkowych, dodawanych do żywności nieekologicznej w celu uzyskania określonego efektu technologicznego oraz zabezpieczenia jej przed rozwojem mikroflory chorobotwórczej (np. bakterii, pleśni, toksyn) oraz psuciem (np. spowodowanym jełczeniem tłuszczów występujących w produkcie). W rolnictwie ekologicznym dąży się, aby wszystkie te efekty uzyskać w sposób jak najbardziej naturalny, ograniczając tam gdzie jest to możliwe dodatek tych substancji.
3. Zasady produkcji ekologicznej dotyczą wszystkich etapów łańcucha dostaw, a więc produkcji na poziomie gospodarstw rolnych, przetwarzania, dystrybucji i handlu detalicznego. Każdy podmiot uczestniczący w tym łańcuchu musi przestrzegać przepisów i zasad z zakresu rolnictwa ekologicznego.

SYSTEM KONTROLI I CERTYFIKACJI

Wszystkie etapy produkcji, przetwórstwa, paczkowania, znakowania i dystrybucji żywności są objęte systemem kontroli nadzorowanym przez odpowiednie organy państwa na poziomie krajowym, te z kolei sprawdzane są przez odpowiednie służby kontrolne UE. Każdy z producentów ekologicznych musi znajdować się pod kontrolą w ramach tego systemu. Ustanowiony w Polsce system kontroli produktów rolnictwa ekologicznego pozwala zatem na pełną identyfikowalność każdego produktu na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji.

³ (Dz. U. z 2017 r. poz. 1054)

System kontroli i certyfikacji w Polsce stanowią:

1. **Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, jako organ upoważniający jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów,
2. **Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nad produkcją ekologiczną, współpracując przy tym m.in., z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcją Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
3. **Polskie Centrum Akredytacji** - organ akredytujący jednostki certyfikujące,
4. **Upoważnione jednostki certyfikujące** akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego, zgodnie z Normą PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03 „Wymagania ogólne dotyczące jednostek prowadzących systemy certyfikacji wyrobów”.

Podsumowując, jednostki certyfikujące kontrolują producentów rolnych, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nadzoruje jednostki certyfikujące, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawuje nadzór nad Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zaś Polskie Centrum Akredytacji akredytuje jednostki certyfikujące.

Funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest podstawowym gwarantem dla konsumenta, że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego i są wolne od zakazanych substancji chemicznych, a podczas ich produkcji nie stosowano niedozwolonych nawozów sztucznych, środków ochrony roślin, organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Produkty z UE. Produkty uznane za ekologiczne w jednym z krajów UE są uznawane za ekologiczne w każdym z tych krajów. Certyfikaty i dokumenty wydane w dowolnym z krajów UE są honorowane w każdym z tych krajów. W ramach obrotów handlowych w UE reguluje to art. 34 ust 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91. Zgodnie z tym artykułem pt. „Swobodny przepływ produktów rolnictwa ekologicznego”: „Właściwe organy, organy kontrolne i jednostki certyfikujące nie mogą, z przyczyn odnoszących się do metody produkcji, znakowania lub prezentacji tej metody, zakazać ani ograniczyć obrotu produktami ekologicznymi, które zostały poddane kontroli przez inny organ kontrolny lub jednostkę certyfikującą zlokalizowane w innym państwie członkowskim w zakresie, w jakim produkty te spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.”

Produkty spoza UE. Produkty wytworzone poza UE mogą być uznane za ekologiczne w UE po spełnieniu określonych warunków. Komisja Europejska w drodze rozporządzenia uznaje kraje, w których systemy kontroli, certyfikacji i produkcji są uznane za równoważne. W drodze rozporządzenia są uznawane również jednostki certyfikujące w krajach trzecich których certyfikaty są uznane za równoważne certyfikatowi wydanemu przez jednostki certyfikujące w UE. Szczegóły w tym zakresie są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich (Dz. Urz. L 334 z 12.12.2008, str. 25, z późn. zm.)⁴.

Należy zwrócić uwagę, iż równoważność odnosi się nie tylko do zasad i metod produkcji, ale i do równoważności systemu kontroli i certyfikacji – art. 33 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.

⁴ (Dz. Urz. L 334 z 12.12.2008, str. 25, z późn. zm.).

I. PRODUKTY OPAKOWANE

Znaki szczególne odróżniające ekologiczne produkty od produktów nieekologicznych:

Etykieta prawidłowo oznakowanego produktu ekologicznego, na rynku unijnym w tym polskim, oprócz innych elementów oznakowania wymaganych przepisami prawa żywnościowego, powinna zawierać:

- unijne logo produkcji ekologicznej,
- numer jednostki certyfikującej,
- miejsce produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych.

1. Unijne logo produkcji ekologicznej

Unijne logo oznacza, że producenci żywności ekologicznej oraz rolnicy, którzy dostarczyli surowce, spełniają obowiązujące w całej Unii Europejskiej wymagania w zakresie rolnictwa ekologicznego. Unijne logo produkcji ekologicznej w wersji podstawowej przedstawia biały wizerunek liścia na zielonym tle.

Pole otaczające logo i wewnątrz logo powinno być czyste. Nie wolno dodawać do logo żadnego tekstu, symboli, innych znaków graficznych, zmieniać kształtu, zmieniać elementów wizualnych tworzących logo.

Istnieje możliwość stosowania wersji jednokolorowego logo (z kolorem innym niż wzorcowy zielony) w przypadku, gdy w procesie drukowania nie jest możliwe zastosowanie wzorcowego zielonego koloru. Dopuszcza się wówczas inne ciemne kolory oraz biały lub jasny kolor wypełnienia. Jeśli tło na opakowaniu lub etykiecie jest w kolorze ciemnym, można zastosować symbole w negatywie, z użyciem koloru tła opakowania lub etykiety. Unijne logo produkcji ekologicznej może być również stosowane w kolorze czarno-białym, ale tylko w przypadku gdy zastosowanie wersji kolorowej jest niewykonalne.

Stosowanie unijnego logo produkcji ekologicznej jest obowiązkowe na wszystkich opakowanych produktach rolnictwa ekologicznego, z wyjątkiem produktów importowanych z krajów trzecich. Na produktach importowanych spoza UE umieszczanie tego logo nie jest obowiązkowe. Stosowanie unijnego logo jest zabronione do produktów innych niż ekologiczne. Nie wolno go stosować również dla produktów wytworzonych w okresie konwersji, czyli w okresie przestawiania produkcji konwencjonalnej na ekologiczną, który trwa co najmniej dwa lata.

Szczegółowe zasady stosowania logo rolnictwa ekologicznego można znaleźć na stronie Komisji Europejskiej http://ec.europa.eu/agriculture/organic/downloads/logo/index_en.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm-tool box-logos-organic farming

2. Numer jednostki certyfikującej

Na opakowaniu ekologicznego produktu powinien znajdować się numer identyfikacyjny jednostki certyfikującej nadzorującej producenta ekologicznego, który przeprowadził ostatnie działania produkcyjne lub przygotowawcze. Zamieszcza się go w tym samym polu widzenia, co unijne logo produkcji ekologicznej. Numer identyfikacyjny jednostki certyfikującej składa się z akronimu określającego państwo członkowskie lub kraj trzeci zgodnie z międzynarodową normą dwuliterowych kodów państw ISO 3166 (np. PL w przypadku Polski), terminu odnoszącego się do produkcji ekologicznej (np. EKO), numeru referencyjnego nadanego przez właściwy organ państwa członkowskiego (np. 01). Przykładowy numer jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne w Polsce przedstawia się następująco: PL-EKO-01.

Poniżej przedstawiono **wykaz jednostek certyfikujących w Polsce, wg stanu na dzień 8 marca 2018 r.:**

<i>tabela nr 1</i>		
Numer identyfikacyjny nadany w upoważnieniu jednostce certyfikującej:	Nazwa upoważnionej jednostki certyfikującej i jej siedziba	Adres strony internetowej
PL-EKO-01	EKOGWARANCJA PTRE Sp. z o.o.	www.ekogwarancja.pl
PL-EKO-02	PNG Sp. z o.o.	www.png.ecofarm.pl
PL-EKO-03	COBICO Sp. z o.o.	www.png.ecofarm.pl
PL-EKO-04	BIOEKSPERT Sp. z o.o.	www.bioekspert.pl
PL-EKO-05	BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o.	www.biocert.pl
PL-EKO-06	POLSKIE CENTRUM BADAŃ I CERTYFIKACJI S.A.	www.pcbc.gov.pl
PL-EKO-07	AGRO BIO TEST Sp. z o.o.	www.agrobiotest.pl
PL-EKO-08	TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.	www.tuv.pl
PL-EKO-09	CENTRUM JAKOŚCI AGROEKO Sp. z o.o.	www.agroeko.com.pl
PL-EKO-10	SGS POLSKA Sp. z o.o.	www.pl.sgs.com
PL-EKO-11	DQS POLSKA Sp. z o.o.	www.dqs.pl
PL-EKO-12	BUREAU VERITAS Polska Sp. z o.o.	www.bureauveritas.pl

Każda z jednostek certyfikujących w Polsce jest zobowiązana do umieszczenia na swojej **stronie internetowej wykazu wydanych certyfikatów**. Zamawiający łatwo mogą sprawdzić na stronach internetowych tych jednostek czy kupowane przez nich produkty posiadają ważny certyfikat. Lista wszystkich jednostek certyfikujących w Unii Europejskiej, w tym również lista upoważnionych jednostek certyfikujących do działania w Polsce, znajduje się na **stronie internetowej: www.minrol.gov.pl**

Ważne! Na stronach internetowych Upoważnionych Jednostek Certyfikujących, można sprawdzić czy kupowane przez nas produkty posiadają ważny certyfikat.

3. Miejsce produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych

Oznaczenie miejsca produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych (surowców), z których wytworzono końcowy produkt, umieszczane jest bezpośrednio poniżej numeru identyfikacyjnego jednostki certyfikującej i przyjmuje jedną z następujących form:

- „rolnictwo UE”, gdy surowce rolnicze wykorzystane w trakcie produkcji zostały wyprodukowane w UE,
- „rolnictwo spoza UE”, gdy surowce rolnicze wykorzystane w trakcie produkcji zostały wyprodukowane w kraju trzecim,
- „rolnictwo UE/spoza UE”, gdy część surowców wyprodukowano w UE, a część w kraju trzecim.

Wyżej wymienione oznaczenie miejsce pochodzenia surowców rolniczych może być zastąpione lub uzupełnione nazwą kraju np.: „Rolnictwo Polska”, jeśli wszystkie surowce, z których wytworzono produkt, wyprodukowano w tym kraju.

Więcej informacji w zakresie znakowania produktów ekologicznych można uzyskać pod adresem: www.uokik.gov.pl - zakładka „konsumenci” - „poradniki”.

II. PRODUKTY NIEOPAKOWANE

Żywność ekologiczna może być oferowana konsumentom bez opakowań („luzem”), jak np. ziemniaki, warzywa. W takich przypadkach sprzedawca zawsze na żądanie konsumentów powinien okazać certyfikat na tę żywność wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą.

Na każdym certyfikacie powinna być zawarta informacja świadcząca o tym, że produkt jest pochodzenia ekologicznego, powinna być wskazana nazwa jednostki certyfikującej wraz z numerem (tabela nr 1), nazwa producenta wraz z numerem (ważność certyfikatu można sprawdzić na stronie internetowej danej jednostki certyfikującej po wpisaniu w odpowiednią rubrykę numeru producenta).

III. DOSTĘP DO INFORMACJI

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym z dnia 25 czerwca 2009 r., informacje dotyczące produkcji ekologicznej i producentów ekologicznych, można uzyskać w Głównym Inspektoracie

Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (<http://www.ijhar-s.gov.pl/>) oraz w upoważnionych jednostkach certyfikujących.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych udostępnia na wniosek zainteresowanego podmiotu dane i informacje dotyczące produkcji ekologicznej i producentów ekologicznych.

W celu uzyskania informacji o producentach prowadzących działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego, należy złożyć wniosek do Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych na *Formularzu udostępnienia informacji o producentach w rolnictwie ekologicznym*. Główny Inspektor JHARS udziela podmiotom zainteresowanym informacji na temat producentów w rolnictwie ekologicznym w zakresie:

- imienia, nazwiska/nazwy, adresu, powierzchni upraw oraz wielkości produkcji ekologicznej – w przypadku producentów rolnych,
- imienia, nazwiska/nazwy, adresu oraz branży działalności – w przypadku przetwórci ekologicznych,
- imienia, nazwiska/nazwy, adresu oraz branży działalności – w przypadku pozostałych producentów ekologicznych.

Dodatkowo na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o rolnictwie ekologicznym każda z jednostek certyfikujących, upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do działania w zakresie rolnictwa ekologicznego, ogłasza oraz udostępnia na wniosek zainteresowanego podmiotu, za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, wykaz producentów ekologicznych, objętych kontrolą, o której mowa w art. 7 ust. 1 ww. ustawy, prowadzoną przez daną jednostkę certyfikującą.

Więcej informacji na temat żywności ekologicznej i rolnictwa ekologicznego można znaleźć na stronach internetowych:

- Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: www.minrol.gov.pl - zakładka „rolnictwo ekologiczne”.
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: www.uokik.gov.pl - zakładka „konsumenci” - „poradniki”.

III. MOŻLIWOŚCI UWZGLĘDNIENIA WYMAGAŃ OZNAKOWANIA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO W RAMACH ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

1. Zapisy dotyczące przedmiotu zamówienia

Sukcesywna dostawa artykułów spożywczych wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91⁵ dla ... (należy wskazać nazwę zamawiającego lub

podmiotu, w imieniu którego postępowanie o udzielenie zamówienia jest prowadzone) obejmująca następujące produkty ... (należy określić rodzaj i ilość produktów oraz pożądaną wielkość opakowań, o ile występują)⁶.

Weryfikacja: Na potwierdzenie, że oferowane produkty pochodzą z produkcji ekologicznej zamawiający wymaga aby wszystkie produkty były oznakowane⁷ zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Zamawiający akceptuje wszystkie oznakowania potwierdzające, że dostawy spełniają równoważne wymagania.

W przypadku produktów sprzedawanych bez opakowań potwierdzeniem spełniania przez oferowaną żywność wymagań produkcji ekologicznej będzie ważny certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność⁸ na zgodność procesu produkcji z wymaganiami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007.

W przypadku gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać oznakowania rolnictwa ekologicznego lub oznakowania potwierdzającego, że oferowane produkty spełniają równoważne wymagania, zamawiający w terminie przez siebie wyznaczonym akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, w szczególności dokumentację producenta, o ile dany wykonawca udowodni, że oferowana przez niego żywność spełnia wymogi rolnictwa ekologicznego.

⁵(Dz. Urz. WE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.)

⁶Konkretne rodzaje produktów oraz ich ilości powinny zostać określone indywidualnie przez poszczególnych zamawiających zgodnie z potrzebami. Powyższe zapisy dotyczą jedynie wymagań związanych z produkcją ekologiczną zamawianej żywności; nie stanowią kompleksowego opisu wszystkich wymagań, jakie powinny się znaleźć w opisie przedmiotu zamówienia na produkty żywnościowe. Unijnym oznakowaniem produkcji ekologicznej objęte są wszystkie produkty wymienione w art 1 ust 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007. Są tam w szczególności wymienione takie produkty jak: kasze, makarony, płatki, mąki, gotowe pieczywo, wyroby ciastkarsko-cukiernicze, oleje, świeże warzywa, świeże owoce, soki owocowe i warzywne, dżemy, musy owocowe, sałatki warzywne, marynaty i kiszonki warzywne, grzyby, miody, przyprawy ziołowe lub ich mieszanki, wędliny, wędzonki, kiełbasy, miody, sery, twarogi, smalec.

⁷Należy pamiętać, że na etykietach produktów ekologicznych oprócz obowiązkowego znakowania można spotkać również oznakowanie dobrowolne np. logo jednostki certyfikującej, która kontroluje danego producenta czy logo organizacji, w której ten producent jest zrzeszony. Produkty importowane z państw trzecich mogą nie być oznakowane unijnym logo produkcji ekologicznej, mogą być natomiast opatrzone logo przyjętym w państwie trzecim.

⁸Tj. jednostkę certyfikującą posiadającą akredytację Polskiego Centrum Akredytacji oraz upoważnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do prowadzenia procesu certyfikacji rolnictwa ekologicznego na potrzeby poświadczenia, że wytworzone produkty pochodzą z produkcji ekologicznej. Akceptowane będą również produkty zawierające aktualny certyfikat rolnictwa ekologicznego wydany przez akredytowane jednostki certyfikujące z państw członkowskich UE i EOG. W przypadku wątpliwości w zakresie dokumentów wystawionych przez jednostki certyfikujące z krajów UE lub spoza UE można skontaktować się z Biurem Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub bezpośrednio z Wydziałem Rolnictwa Ekologicznego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

2. Warunki udziału w postępowaniu

Zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego może także określić warunki udziału wykonawców w postępowaniu. Mogą one dotyczyć:

- kompetencji lub uprawnień do prowadzenia określonej działalności zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów,
- sytuacji ekonomicznej lub finansowej,
- zdolności technicznej lub zawodowej.

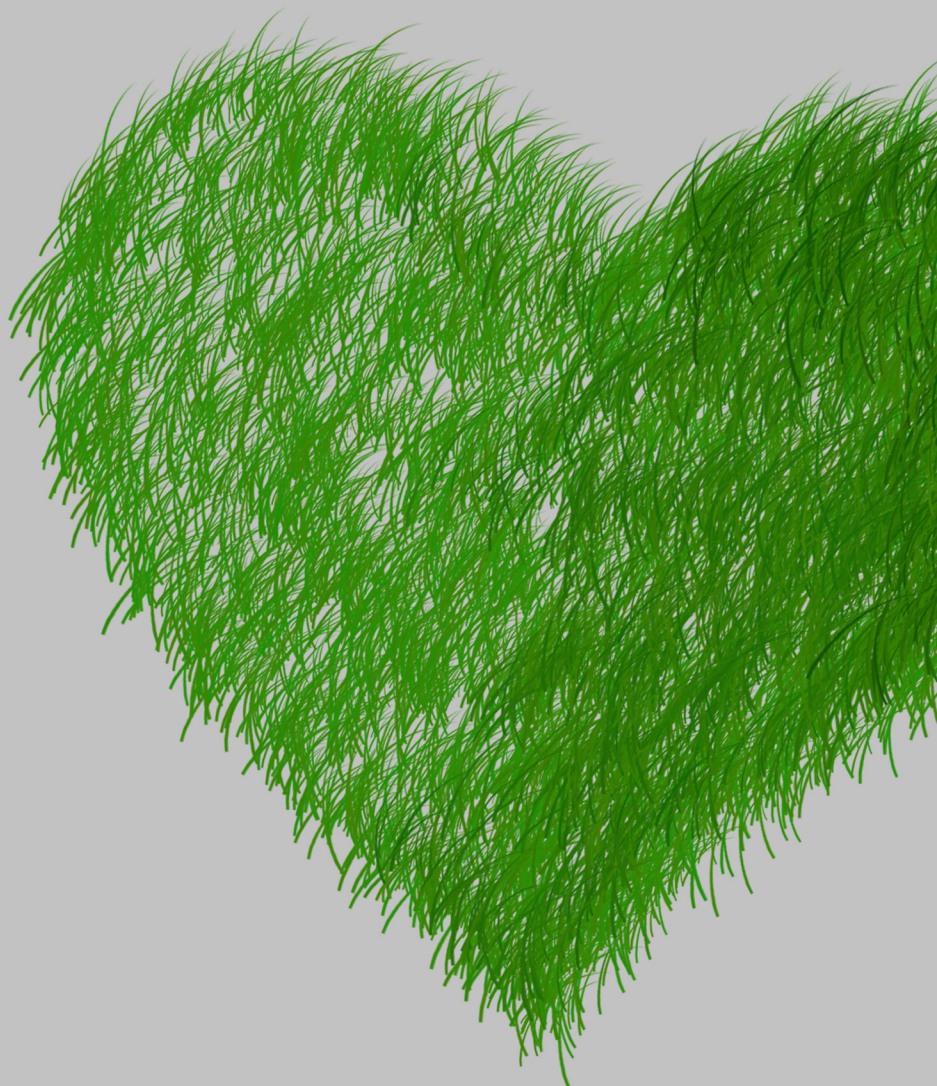
Warunki udziału w postępowaniu powinny być określone przez zamawiającego w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiające ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia. Powinny zatem być określane indywidualnie dla każdego postępowania.

W tym kontekście **nie jest uzasadnione stawianie warunku doświadczenia w dostawie produktów rolnictwa ekologicznego**. Taki warunek byłby nieproporcjonalny, ponieważ tego rodzaju zamówienie będzie w stanie zrealizować również wykonawca nieposiadający doświadczenia w dostawie tego typu produktów. Wystarczające zatem dla możliwości oceny zdolności wykonawcy do prawidłowej realizacji zamówienia będzie wymaganie doświadczenia w dostawie produktów żywnościowych - o ile zamawiający zdecyduje się na postawienie warunku związanego z doświadczeniem wykonawcy.

3. Kryteria oceny ofert

W przypadku, kiedy zamawiający nie wymaga w ramach opisu przedmiotu zamówienia, aby zamawiane artykuły spożywcze były wyprodukowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, może premiować w ramach kryteriów oceny ofert wykonawców, którzy zaoferują produkty wyprodukowane zgodnie z ww. wymogami. Zamawiający, w zależności od własnych preferencji i potrzeb w danym postępowaniu mogą takie kryteria sformułować w różnoraki sposób, np. decydując się na przyznanie dodatkowej punktacji za określony udział procentowy produktów rolnictwa ekologicznego w ogólnej puli produktów wskazanych w ofercie przez wykonawcę (będzie to mogło mieć zastosowanie w szczególności w przypadku dostaw jednorodajowych) lub za dostawę określonych rodzajowo produktów spośród produktów będących przedmiotem zamówienia, spełniających wskazane powyżej wymogi produkcji ekologicznej. Każdorazowo zamawiający powinien przypisać odpowiednią wagę takiemu kryterium, w zależności od znaczenia, jakie w danym postępowaniu ma dla niego to kryterium.

PRZEWODNIK PO RYNKU *produktów ekologicznych*
- poradnik zamawiającego

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych